10% składowania do 2035: Polska musi budować więcej instalacji TPO

Kategoria: Zarządzanie Przestrzenią
Opublikowano: czwartek, 06, listopad 2025 08:49
Tomasz Smaś
Odsłony: 291

Termiczne przekształcanie odpadów komunalnych (TPO) umacnia swoją pozycję jako jeden z kluczowych filarów nowoczesnej gospodarki odpadami i strategiczny element transformacji energetycznej w Polsce. Instalacje tego typu, których przykładem jest niedawno uruchomiony Port Czystej Energii w Gdańsku, pozwalają przede wszystkim na radykalne ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowiska, co jest kluczowe w kontekście unijnych wymogów. Zgodnie z celami klimatycznymi i zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, do 2035 roku maksymalnie 10% odpadów komunalnych będzie mogło być składowanych na wysypiskach.

Prezes Portu Czystej Energii podkreśla, że deponowanie odpadów i pozostawianie przyszłym pokoleniom „bagażu" w postaci gazów cieplarnianych, w tym metanu, jest „czymś najgorszym". Realizacja unijnego celu 10% wymaga intensywnej rozbudowy infrastruktury do odzysku energii z odpadów w całej Polsce. Ekspert wskazał, że tylko dzięki instalacjom termicznym możliwe będzie ograniczenie składowania odpadów, zarówno w Gdańsku, jak i w całym kraju.

Wysoko rozwinięte kraje europejskie dysponują znacznie większą liczbą instalacji TPO – Niemcy mają ich blisko 100, Francja 130, a w całej Europie funkcjonuje ich ponad 500. Jak zaznaczył prezes, w Polsce instalacji jest wciąż za mało, by w pełni chronić środowisko i osiągnąć cele recyklingowe.

Według danych Instytutu Ochrony Środowiska (IOŚ-PIB) z 2024 roku (dotyczących stanu sektora w 2022 roku), w Polsce działało 15 instalacji termicznego przekształcania odpadów, z czego osiem stanowiły spalarnie odpadów komunalnych (ITPOK). Łączne moce przerobowe dla odpadów komunalnych wynosiły 1197 tys. ton.

Komisja Europejska akcentuje, że nowoczesne spalarnie odpadów, stosujące najlepsze dostępne techniki, są bezpiecznym i efektywnym ogniwem systemu gospodarowania odpadami, pod warunkiem że stanowią uzupełnienie selektywnej zbiórki i recyklingu. Co więcej, inwestycje te mogą przynosić oszczędności. Jak wskazał prezes Kiszkurno, dzięki instalacji w Gdańsku oszczędności z opłat mieszkańców mogą wynieść kilkadziesiąt milionów złotych rocznie, co można przeznaczyć na inne działania związane z gospodarką o obiegu zamkniętym.

Uruchomiony w lutym bieżącego roku Port Czystej Energii w Gdańsku jest zaawansowaną instalacją, która w procesie kogeneracji produkuje jednocześnie zieloną energię elektryczną i ciepło. Zamiast paliw kopalnych wykorzystuje odpady nienadające się do recyklingu, których wartość kaloryczna często przewyższa energetyczny potencjał węgla brunatnego.

Każdego roku instalacja ma przetwarzać około 160 tys. ton odpadów z Gdańska i kilkudziesięciu okolicznych gmin. Przekształcanie to ma się przełożyć na produkcję:

- 114 tys. MWh energii elektrycznej, co wystarczy do zasilenia około 54 tys. domów.
- 509 tys. GJ ciepła, wystarczającego do ogrzania zimą 19 tys. gospodarstw domowych i zaopatrzenia w ciepłą wodę 70 tys. gospodarstw latem.

Ekspert z Portu Czystej Energii podkreślił, że w porównaniu do tradycyjnych elektrociepłowni węglowych i gazowych, jest to źródło energii zdecydowanie czystszej i zielonej, a blisko połowa energii elektrycznej kwalifikowana jest jako energia z odnawialnego źródła energii.

Instalacja w Gdańsku wpisuje się w ogólnopolski proces dekarbonizacji ciepłownictwa. Dzięki

Phoca PDF

zastosowaniu rygorystycznych norm emisyjnych, spełnia ona najwyższe standardy środowiskowe i jest w pełni bezpieczna dla mieszkańców.

Jako jedna z nielicznych instalacji tego typu w Europie, gdański Port Czystej Energii posiada zaawansowany system oczyszczania spalin, w tym dwie niezależne instalacje redukcji tlenków azotu. W efekcie, jak wskazał prezes Kiszkurno, faktyczne emisje z komina są często 100, 200, a nawet 1000 razy niższe niż dopuszczalne normy emisyjne dla elektrociepłowni. Dopuszczalne normy dla TPO są najbardziej restrykcyjne spośród wszystkich instalacji, w tym tych na gaz czy węgiel, co czyni to źródło energii "zdecydowanie czystszym".

Dodatkowo, w procesie przekształcania odpadów powstają żużle i popioły lotne, które po przetworzeniu są ponownie wykorzystywane gospodarczo w budownictwie lub drogownictwie, stając się pełnoprawnym elementem gospodarki o obiegu zamkniętym.

Źródło: Newseria

Phoca PDF